

Slovenski Gospodar.

List ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštno vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 2 gld. 50 kr., za pol leta 1 gld. 30 kr., za četrt leta 65 kr. — Naročnina se pošilja upravnštvu v tiskarni sv. Cirila, koroske ulice hštv. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat, po 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Novi „kmečki prijatelji“.

(Konec).

· Nekaj socijalističnih naukov.

Novega prijatelja, ki se je začel kmetom usiljevati, smo do zdaj že precej označili. Končno hočemo navesti še celo vrsto socijalističnih naukov, da jih bode vsak bralec sam mogel soditi.

»Človek je žival v najvišjem razvoju, ki se lahko vsemu privadi«. — Ljudje so se baje samo privadili vere, da je Bog v nebesih, da imajo neumrjočo dušo; ljudje so se samo navadili ubogati oblasti, ubogati starišem; ljudje so se sv. zakona samo navadili; da imamo tatvino za greh in miloščino za dobro delo, to je samo navada, ker prav za prav po socijalističnih naukih niti grehov, niti čednostij ni na svetu. Potem pa novi preroki in njihovi pristaši ne vprašajo, ali se res žival vsega privadi. Kdaj pa smo kaj slišali vrane peti in vrabče krokati? Da bi se stvari vsega privadile, je neumno, one se ne navadijo ničesar, za kar jih Bog ni ustvaril.

»Veseliti se moramo, da je človeški družbi v naših dneh globoko vtisnjena želja po vžitku, ljudje začinjajo razumevati, da moramo človeški živeti«. —

Človek je po socijalističnem nauku žival, večnosti ni, torej smo za vžitek na svetu! Ali je res tako? Kmetje, kaj bode te pa rekli novim vašim prijateljem, socijalnim demokratom, ke dar bodo začeli zbirati vaše hlapce in dekletke, ter jih učiti: »Prijatelji, vi ste na svetu, da ga pijete in se veselite, da življenje vživite!« — Ali se bode te takih naukov veselili? Vi ne in zapeljano ljudstvo tudi ne, ker meseni vžitek človeka nikdar ne zadovolji, marveč ga uničuje na duši in telesu. Mi potrebujemo vsakdanjega kruha, ta je sladke, kar vsakdanji kruh presega, je morebiti še sladko pri vžitku, a kislo postane in neprebavljivo v želodcu in ti bo razdrlo ljubo zdravje.

»Vse hudo ima svoj vzrok v socijalnem redu; v socijalistični družbi bodo razmere vse drugačne«. —

Pri tej trditvi ne vemo, kaj bi rekli. Največje hudo na svetu je smrt, ali bodo demokrati tudi to mogli odpraviti? Za smrtjo bolezni, ali v bodoče tudi te ne bode več? Tega se menda vendar ne bodejo upali trditi. Ali oni pravijo, ke dar noben človek svoje lastnine več ne bo imel, ko bode vse vseh, potem bode užitek in bode tudi delo ednako med ljudi razdeljeno. Eden dela za drugega, zato se bo vse storilo najhitreje in najboljšje. Ko bodo vsi delali, nobenemu ne bo treba na dan dalje delati, kakor poldruugo uro, in če bodo hoteli prav dobro živeti, dve uri in pol, kdor ni 16 let star in kdor je že čez 50, tem sploh več delati ne bo treba. Razločka med pridnimi in lenimi, razlike med

pametnimi in neumnimi ljudmi ne bo več, to vse bodo socijalisti odpravili, kajti dandanes baje samo odgoja in razmere delajo ljudi neednake.

Socijalni demokrati sanjajo o neomejenem napredku, oni mislijo, da se bo človeški rod s časom tako razvil, da bo tukaj na svetu popolnoma srečen. Ali rastejo drevesa gor v nebo? Ne, le otroška domišljija sanja o drevju, rastočem gor do blede lune; pametni človek pa vé, da tukaj na tem svetu vse trohni, da se vse enkrat podere. Narodi so se lepo razvili, zlasti odkar jih požlahtnjuje krščanski nauk, božja previdnost je to tako pripustila. Posameznik in človeški rod, vsi skupaj smo podobni rastlini, pri kateri se cima razvije v drevo, prinašajoče svet in sad; da bi pa dosedanji napredek bil tako strašno velik in bistven, ni resnično.

»Z elektriciteto bodo tvarine naravnost v jedi spreminjali«, mislijo si demokrati. Ali se je to že kje posrečilo? Ne nikdar, ta napredek bode svet do konca dnij pričakoval, da bo žito vsak mesec ali vsak dan zorelo, ali da bo trta vsak teden rodila novo grozdje; o tem menda noben pameten človek ne dvomi. Z elektriciteto se bo gotovo še marsikaj opravilo, a mrličev tudi z njo vzbujali ne bode. Med tem, kar je živo in mrtvo, je prepad, katerega naše znanosti ne bodo poravnale. Učenjaki sicer že dolgo tuhtajo, kako bi moko in kruh delali po kemičnem potu, kako bi mogli umetno meso delati, da bi živine več rediti ne bilo treba, izumilo se bode gotovo še marsikaj, a tukaj na svetu ima vse svoje meje in svoje meje bo imel tudi naš napredek.

»Razlika med omikanci in neomikanci bode jenjala, ker bodo vsi ljudje najvišje omikani, zidali se bodejo kanali in s tem odpravil veliki razloček v temperaturi, povodnji bodo nemogoče, povsod se bodejo napravili vodovodi tako, da nikjer suše ne bo, v potokih in jezerih bodo redili vse polno rib. V novem državnem redu bodejo ljudje izumili orodja in stroje, na katere mi sedaj še misliti ne moremo.«

Nekje na Saksonskem je bojša neki velik posestnik napravil lep umeten vinograd, kakoršni so rastlinjaki pri vrtnarjih. S stroji ga kropi, s stekleno streho varuje pred mrazom in vetrom in mrčesjo. Zakaj, pravijo socijalni demokrati, bi se ne dala vsa polja pokriti s stekleno streho tako, da bi jim mraz ali toča več ne mogla škodovati. Polja se bodo umetneje gnojila ter bodo postala bolj rodovitna. Na deželi bodo začeli zidati gledališča in dvorane za ples in godbo, čitalnice i. t. d., samo cerkev ne več, in potem bodejo tudi meščani mesta zapustili ter se preselili med kmete. Uradnikov ne bo več treba, kajti niti hudobije, niti hudo delstva ne bo več, sovraštva in umorov več ne bo, ki so samo posledica sedanjih razmer in »vera bode sama od sebe s časom popolnoma izginila«.

Take so socijalistične sanje in obljube, podobne starim pravljicam o bogatih kraljih, ki spé v gorah, z zlatom napolnjenih. Da človeški rod išče svoje sreče, tega mu očitati ne smemo, ali je pa morebiti sv. vera napredku kedaj nasprotovala? Napredujte, učite se, dajte ljudem novega orodja, da bodejo svet ložje obdelovali, ali pustite jim sv. vero, dokler tiste postave ne odpravite, da mora vsakdo umreti!

Pravi napredek bode tudi kmetom v prid, ali napredek v neveri, napredek v lenobi, napredek v poželjivosti — tak napredek je narodom velika nesreča, in zato mora vsak krščanski človek socijalizem iz dna svojega srca obsojevati. Veliko imajo sicer socijalisti že pristašev, ali ljudij, ki bi na njihove obljube kaj dali, je vendar le malo. V njihovih krogih se družijo vsi, ki so zgubili na tem svetu vse upanje, upanje na sedanost in vero v bodočnost. Med temi za te, slovenski kmet, ni prostora, med temi ti nikdar ne moreš biti.

Cerkvene zadeve.

Pridiga,

katero so govorili premilostljivi knez in škof lavantinski dr. Mihael Napotnik v začasni cerkvi o. frančiškanov o priliki blagoslovljenja peterih novih zvonov za novo farno cerkev blažene Device Marije, matere milosti, v Mariboru na devetnajsto pobinkoštno nedeljo,

13. oktobra 1895.

(Konec.)

Nadalje naj pomeni prvo zvonjenje danes blagoslovljenih zvonov, ki bodo dne 27. oktobra kot na četrto obletnico oklica do dobrih Mariborčanov za zidanje nove župne cerkve v tem predmestju veselo zapeli, to zvonjenje pravim, naj pomeni prav trdno zvezo in edinstvo med pastirjem in čredo. Pač neobhodno potreben je ta medsebojni mir, ker si neprijatelj toliko prizadeva, da bi ločil pastirja od ovčic in ovčice od pastirja. In ko bi se mu to obneslo in posrečilo, bilo bi po zapuščenih ovčicah. Zato pa naj veže vselej zlati pas edinstva, sprave in sloge pastirje in čredo, da ste vsi enega duha in enega srca. In hvala Bogu! To blaženo edinstvo med dušnimi pastirji in krščansko čredo oznanjujejo posvečeni zvonovi. Res, ko bi bron govoril danes jezik človeški, bi klical glasno v svet: Zvonovi ubrano pojó, ker jih je pripravila vzajemnost med duhovniki in verniki. In tako naj soglasno ubrani zvonovi vedno prepevajo in oznanjujejo neločljivo zvezo, nekaljeno soglasje med cerkvenimi predstojniki in njihovimi podložniki, med škofom in škofljani, med župniki in župljani, pa tudi med župani in občani, med oblastniki in podaniki, med cerkvijo in državo, pred vsem pa med Bogom in nami vsemi.

Pa še več ljubi kristijani! Zvon naznanja dušni mir tudi posameznim kristijanom. Glej, na smrtni postelji vzdihuje bolnik, in neinern strah ga spreha zavoljo grehov s pogledom na brezkončno večnost. Pa čuj, na spoved pozvanja; in glej, duhovnik gredo s presvetim Rešnjim Telesom k revežu bolniku. Milo poje zvonček in vabi k molitvi za siromašnega brata, za trpečo soso. In res, po prejetih zakramentih sv. pokore, sv. Rešnjega Telesa in sv. poslednjega olja zadobi bolnik tolažbo in pokoj, da moli popolnoma vdan v božjo voljo: Sedaj odpusti o Gospod, svojega hlapca v miru, ker moje oči so vidеле izveličanje. (Luk. 2, 29.) — In kakor živim, pojo zvonovi tudi mrtvim mir in pokoj. Če pomislimo, ljubi moji, koliko težav in nalog, koliko skrbij in truda šteje sedanje življenje, mo-

ramo pritrditi sv. Pismu, ki pravi, da je boljši dan smrti, kakor dan rojstva, in to pa zato, ker smrt reši vseh bolečin in nas pripelje v kraj pokoja. »Blagor mrtvim, ki zaspijo v Gospodu; zakaj njihova dela gredo za njimi«. (Apok. 14, 13).

Toda smrt mora biti takošna, kakoršna je bila smrt mladeniča Najmskega, kateremu je Jezus naproti prišel, ko so ga nesli pogrebci k počitku, in ga je čudežno k življenju obudil. O ljubi kristijani, nikar se ne motite! Vsakemu mrliču ne poje zvon k večnemu počitku, to velja le tistim, kateri v Gospodu zaspijo. Ako človek ne živi, kakor bi moral živeti, molijo duhovnik zastonj ob njegovem grobu: Bog mu daj večni mir in pokoj, večna luč naj mu sveti, naj v miru počiva! Ne tako. Za grešnim življenjem sledi le prerado nesrečna smrt. Kdor v grehah umerje, ne pojde k počitku, marveč v trpljenje. Takemu bi morali mašnik pri pokopu peti: Gorje mrtvim, ki brez Gospoda zaspijo; zakaj oni počivajo od svojih grehov, ali njihova grešna dela gredo za njimi. Zastonj ga kliče zvon v nebo, ker je zanj zaprto. O živite zatorej, ljubi kristijani, sveto in pobožno, da se Vam po smrti odpró vrata v kraj, kjer kraljuje večni mir, prebiva večno veselje, kjer obriše in osuši vse solze vsmiljeni Bog, kjer ni več smrti, ne žalovanja, ne vpitja, ne bolečin, ker je minilo vse poprejšnje. (Apok. 21, 5).

Sedaj me pa ravnokar navdaje in se mi vsiljuje prav resnobna misel. Razodenem Vam jo, da si jo zapomnite in še morebiti drugim priobčite in poveste. Ti zvonovi, katere bodem danes blagoslovil, bodo tudi meni enkrat zapeli, to pa takrat, ko me pokliče božji pastir Jezus Kristus na račun, da ga dam za se, za Vas in za vse svoje nadpastirsko službovanje. Moj Bog, kako bom prestal ta strašni račun! Da ga prestojim srečno, molite že sedaj za mene, preljubi moji poslušalci! Če v nebesa pridem, mogel bi Vam tam gori pripomoči s priprošnjami in z molitvami.

* * *

Toliko sem Vam, preljubi v Gospodu, hotel povedati o pomenu posvečenja ali blagoslovljenja in pa o opravljenih novih zvonov. H koncu Vam pa vsem izrekam zaslužno, višepastirsko zahvalo v imenu Marije, matere milosti, v imenu sv. Jožefa in sv. Frančiška, sv. Antonija, sv. Filumene in Štirinajsterih sv. pomočnikov, izrekam Vam, pravim, vsem prisrčno zahvalo, ki ste radovoljno pripomogli k tako veličastnemu zvonjenju, ki stane okoli osemnajst tisoč goldinarjev. Bog povrni in poplačaj prav bogato vsem dobrotnikom in vsakemu posebej. Naj vsem novi zvonovi prav dolgo pojó srečo, mir, zdravje in veselje. Spodobna zahvala bodi tudi mojstru zvonarju gosp. Gössner-ju na Dunaju, ki je dovršil delo, katero bo še poznim rodovom oznanjalo njegovo slavo.

Visoko nad Vami bodo peli posvečeni zvonovi Bogu čast in zahvalo vsem, ki ste je pripravili. Povzdignjeni nad zemljo in povišani k nebesom, Vas bodo dan na dan klicali in vabili, da se tudi Vi ozirate vedno v nebo, kjer je Vaš pravi dom, kjer kraljuje Vas Oče in Jezus Vaš brat in Marija Vaša ljuba mati, kjer prebivajo angelji in svetniki, Vaši dobri prijatelji in zvesti pomočniki.

Služite z veseljem Bogu, živite sveto in čisto, ljubite mir božji, in zapel Vam bode ob smrtni uri mrtvaški zvon pesem o svetem miru, pa Vas bode zazibal v nebeški raj. Amen, tako bodi in se zgodi!

Mili darovi za družbo vednega češčenja.

Slivnica pri Mariboru 22 gld. 50 kr., Brežice 42 gld. 06 kr., Sv. Danijel v Razborju 15 gld., Loka 8 gld. 40 kr., Griže 25 gld., Sv. Križ pri Ljutomeru 18 gld. 50 kr., veleč. g. dr. Jožef Muršec 5 gld., Celje 9 gld., Gotovlje 7 gld., Kalobje 2 gld. 30 kr., Ljubno 11 gld.

85 kr., Škale 6 gld. 20 kr., Braslovče 19 gld., Selnica nad Mariborom 10 gld., Sv. Lenart nad Laškem 7 gld. 51 kr. sv. Križ nad Mariborom 4 gld., Maribor 40 gld., Prihova 18 gld. 50 kr., Ptuj 11 gld. 59 kr., Stari trg 17 gld. 80 kr.

Dostavek. Zavoljo neugodnega zimskega časa in drugih okolščin je družba vednega češčenja razstavo cerkvene oprave preložila na spomlad prihodnjega leta; vendar pa je pripravljena v nujni potrebi naročeno blago, ako bi se zahtevalo, že sedaj doposlati

Družbino predstojništvo.

Gospodarske stvari.

Vino gorice.

(Konec.)

Zavlečeno vino ali oljnato, teče tiho, in se vleče ko lim. Tako vino v sodu jako pretepi in ga skozi cedilo v drug žveplen sod zopetovano pretoči. Manjka mu česlovine in kiseline; dodaj mu je, ter ga poskusi čistiti s kakšnim čistilom; ali ga pa na jesen na izžmikanke tropine in drože vliješ in drugi ali tretji dan zažmikaš. Sicer pa je za domači napitek dobro, dasi je črne barve; samo iz ročke ga moraš piti, da njegove začrnelosti ne vidiš, ali pa meži. — Kalno vino, katero pri prvem vretju ni popolnoma povrelo, se v toplejšem času vedno meži, dokler se alkohol v sladkor in ogljenčevo kiselino ne razkroji. To bolezen zabraniš, ako med poletnim vrenjem sod zabijemo z umetno veho — Weinlaube iz Klosterneuburga — če si je sam ne veš napraviti. To je pilka od spodaj do kape prevrtana; na vratu ima eno ali dve luknjici, nad katerima je klopka kakor pri šumelicah, ki luknjice tesno pokriva, vendar tako, da jih sopuh iz soda lahko odpira, zrak od zunaj pa v sod ne more. Tako zamore vino varno celo leto vreti, zrak pa mu ne bo mogel škodovati. Tudi čistilo, žveplitev in pretok mu nekoliko pomagajo, ker se z zdravim zrakom pomeša.

Zavrelca je bolezen slabega in vodenega vina, da postane belo in gosto ko sirotka, ter se spremeni v smradljivo tekočino. Brž vino pretoči, dodaj mu primerno alkohola in ga še menda očisti.

Začrnelo vino; ta bolezen napade prej zlato in snažno vino, če ga v drugi sod pretočimo, posebno, če ga nismo žveplili; pa tudi tedaj, če je v sodu vino prišlo do železa. Tako vino brž pretočiti v žveplene sode, da se z zdravim zrakom pomeša in ozdravi. Zato kupec svoje sode že doma prav obilno z žvepljenim dimom napolni, da se pri pretoku barva ne stere.

Staro, popolnoma dozorelo in čisto vino pa radi pretakajo po cevih, ki se v poln in prazen sod vtaknejo, in tako skoz zaprt prostor vino v praznega teče, da cvet ne oslabi.

Že iz tukaj rečenega si spoznal, da se za bolno vino tudi še:

3. Zdravilo najde; ne samo da se ima v redu pretakati in popolnoma zavreti, še nekatere druge pomočke poznamo za bolna vina, posebno za skaljeno, zavlečeno, zavrelo in začrnelo vino; zoper to rabi se različno čistilo, in sicer:

Prvič ribji mehur, vsakemu vinogradničarju zelo znano čistilo. Tvarina se drobno razreže ali pa cela na toplem raztali v vodi; potem se med bolno vino dobro zmeša, in močno pretepe. Kadar se vsa gošča na dno vsede, vino v žveplen sod pretočimo.

Drugič: beljak. Vzami za polovnjak kalnega ali rjavega vina morda štiri ali pet belic; beljak vlij v

skledo, kjer je za liter vina; to vse pretepi in vlij v polovnjak, pa dobro premešaj s palico; potem pa pusti, da se godlja na dno vsede, in po kratkih dneh pretoči. Videli smo na ta način že lepo čista in rumena vina.

Tretjič: Gelatina, kelje, ki se dobi v Beču, M. Brkovič, I. Hegelgasse, 17 — izvrstna, drugod slabejša. To je najboljšo čistilo. Na eden polovnjak vzami eden komad »Gelatine Laine«; v piskrček vode jo vrzi in k ognju pristavi, pa tako, da ne vreje, in vedno mešaj. Ko se je to v vroči vodi raztalo, vzami tri litre vina v škafl in ovo raztopljenino prilij in zmešaj. To zmes vlij v kalni polovnjak, vzami močno palico in na vso silo mešaj ves polovnjak, da bodo pene pri pilki izkipele. Zdaj sod dobro zabij, pa ga 3—4 dni pri miru pusti, potem pa v žveplen sod pretakaj, dokler do črne godlje ne prideš. Tako dobiš lepo, čisto, rumeno, sladko vince.

Šrtič: Ako se omenjena zdravila ali čistila ne primejo, priporoča še učeni Nesler: »Špansko prst«. Polij jo z vodo ali vinom, ter jo primešaj med bolno vino. V 3—4 urah je vino čisto; zdaj ga pretoči in si ga zavžij!

Sejmovi. Dne 9. novembra na Ponikvi in v Poličanah (za svinje). Dne 11. nov. v Šmartnu pri Slov. Gradcu, pri Sv. Martinu na Paki, v Marenbergu, Oplotnici, na Laškem, v Lipnici, Hočah, Ormožu, pri Sv. Mohorju in v Sromljah. Dne 13. nov. v Imenem (za svinje). Dne 14. nov. na Bregu pri Ptuju (za svinje). Dne 15. nov. v Radgoni, na Vranskem, v Poličanah in Središču.

Dopisi.

Iz Slov. goric. (Pogreb dr. J. Muršeca.) V ponedeljek, dne 28. vinotoka t. l. so bili shranjeni zemeljski ostanki g. dr. Jožefa Muršec-a, konsistorijalnega svetovalca lavant. škofije i. t. d., na pokopališču sv. Bolfanka v Slov. goricah. Ker nam je obširnejši životopis z delovanjem tega odličnega duhovnika in domoljuba zagotovljen za pozneje, naj se tu le opiše kratko ganljiva slovesnost njegovega pogreba. Preč. g. kanonik dr. J. Križanič, govoreč cerkveno slovo po rajnem, je opomnil, »pri grobu Odrešenikovega prijatelja Lazarja sta žalovali nja sestri, Marija Magdalena in Marta; sedaj žalujeta pri odprtem grobu dr. Muršeca sestrici: lavantinska in sekovska vladikovina. »Bio je vaš i naš« je izkliknil sloveči hrvaški pesnik Šenoa na Cerovcu pri slovesnosti St. Vraza, ki je bil srčni prijatelj pokojnemu Jožetu Muršecu. »Slovenija, ti si mu dala zibelo, Hrvaška mu je dala dom in grob«. To mi je prišlo na misel pri pogrebu izglednega pokojnika. Lavantinska vladikovina, ti si mu dala zibelo, pa priskrbela tudi — grob; sekovska škofija mu je ponudila kraj, kjer je J. Muršec večinoma preživel in deloval. Rodil se je v prijaznem Bišu pri Sv. Bolfanku l. 1807. dné 3. sušca v hiši pod domače Živkovi; zaradi tega se je večkrat podpisoval Živkov. V duhovnika posvečen dné 1. avgusta 1830 je bil beneficijant na Ptuju, potem odgojitelj v Gradcu, kjer je prebil skušnjo za doktorja modroslovja, je učil verozakon na realki tamkaj; bil je šolski nadzornik na Hrvaškem in v Slavoniji; od l. 1870. pa je živel v Gradcu v pokoju ter od tam podpiral vse blage na prave. Ljubili so ga vsi, spoštovali tudi nasprotniki. Že v Gradcu sa je pokazalo, kako čislan je bil rajni, ker vkljub neugodnemu vremenu je spremljala velika množina Gradčanov truplo pokojnega na kolodvor, od koder se je prepeljalo do Ptuja in od tamkaj v krasnem mrtvaškem vozu do meje bolfanske župnije. Na meji bol-

fanske fare so pokojnika vsprejeli prečastiti gospod stolni dekan L. Herg z asistenco. Duhovnikov je zadnjo čast rajnemu skazalo 21, razun g. stolnega dekana in preč. g. kanonika dr. J. Križaniča častni kanonik J. Meško, bližnji sorodnik pokojnika č. g. J. Gomilšak, profesor na c. kr. realki v Trstu, vlč. g. dekan Jurčič z mnogimi duhovniki in g. pristav J. Kronvogel kot rojak. Ljudstva iz domače župnije in iz bližine je bilo ogromno, čeravno je bilo vreme slabo. Domači župnik, č. g. J. Sinko, je oskrbel vse tako točno za duhovnike, rodbino, trudil se za lepi red, da je s tem venčal svojo udanost, spoštovanje in ljubezen do velikega dobrotnika bolfanske župnije. V cerkvi in pri grobu so zapeli ganljive žalostinke za slovo pevci. Bil je dr. J. Muršec izgleden duhovnik, iskren narodnjak; živel je, — vsaj v pokoju od l. 1870. — v Gradcu priprosto, ponižno, podoben vijolici, ter s prihranjenim denarjem podpiral vse dobro. Starosta duhovnikov lavantinske in sekovske škofije, zlatomašnik, demantni svečenik, je dočakal starost 89 let. Pa njegova zunajnost, bistri um, mladeniška navdušenost mu je ostala do slednjega izdihljeja. Vnetje pljuč nam je pobralo upanje, da bode še naš rajni ljubljenec delj časa bival na zemlji. Izdahnul je v petek zvečer, dne 25. oktobra brez vsakega smrtnega boja svojo blago dušo, kakor bi bil zaspal. Ako se tudi niso mogle še vse želje njegovega domoin rodoljubnega srca spolniti, vendar je videl in dočakal, da je seme, ki ga je sejal v prejšnjih letih v mnoga srca Slovencev, obilni sad rodilo; ena želja pa se je pokojniku popolnoma izpolnila: našel je med Slovenci, v svoji rojstni župniji, za katero je mnogo, mnogo v cerkvi, v župnišču in šoli žrtvoval častni grob. Naj mu Bog bode plačitelj!

Radoslavčan.

Iz Konjic. (Sožalovanje in zahvala.) Veselje in žalost v cesarski hiši habsburški čutijo tudi vsi avstrijski narodi. To svoje sočutje si prizadejejo tudi primerno razodevati, da veselje povišajo in polajšajo boleost. Tako je naše »katol. politično društvo« ob nepričakovani smrti dvajsetletnega nadvojvode Vladislava Filipa brzojavno poslalo na najvišjo kabinetno pisarnico na Dunaj najspodobnejši izraz svojega globokega sožalja. Te dni je došla našemu društvu z Dunaja od presvetlega cesarja sledeča najmilostljiva zahvala v lepi slovenščini. Glasi se doslovno: »Št. 44179. Visoko častitemu gospodu Jerneju Voh, načelniku katoliškega političnega društva v Konjicah. — Njihovo c. in kr. apostolsko Veličanstvo so za Najvišjetaistim povodom smrti Njihove c. in kr. visokosti najsičajnejšega gospoda najvojvoda Ladislava Filipa po katoliškopolitičnem društvu v Konjicah izrečeno sožalovanje najvišje zahvalo najmilostljivejše izreči blagovolili. — O tem se obvestite Vaše visokočastitje vsled razglasa gospoda ministerskega predsednika kot vodje ministerstva za notranje reči, odnosno gospoda namestnika za Štajersko dne 13. vinotoka 1895 št. 3340 prez. — C. kr. okrajno glavarstvo celjsko dne 17. oktobra 1895. Wagner I. r.« Bog živi, Bog ohrani, Bog obvaruj nam cesarja, Avstrijo!

Iz Celja. (Naša društva.) »Sokol« se je poslovil pri »Zamorcu« od vrlega brata g. dr. Glaserja, dose danjega svojega zaslužnega blagajnika. Gospa doktorica je bila vstrajna tamburašinja, ki ni poznala »kapris«, kadar je bilo treba priti k vajam ali sicer nastopiti. Bog ju živi na novem domu! — Tem povodom se povprašujejo, ali bi ne bilo umestno, da bi se slavna ženska podružnica bila zopet (!) enkrat zbrala in priredila odhodnico svoji neumorni blagajnici? Tako zamujajo društva najugodnejše priložnosti in spijo naprej. Potem pa se čudimo, če se na vprašanja niti zanesljivo poizvedeti ne more odbor tega ali onega društva. Ganimate se! Življenje, življenje, bratje!

—s—.

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Dunaj. Nj. Veličanstvo svetli cesar so dovolili, da grof Badeni v kratkem predloži državnemu zboru nov predlog o volilni preosnovi. — Državni poslanci so vsprejeli postavo zoper ponarejanje živil, oni dan pa so se posvetovali o melioracijskih posojilih. Poljedelski minister, grof Ledebur, se je izrekel zato, da se kmetom zadolženje čez gotovo mejo onemogoči.

Češko. Češki konservativni veleposestniki so na shodu v Pragi postavili kandidate za deželnozborske volitve, ter pri tej priliki obsodili zlato denarno veljavo. — Dne 3. nov. pa je bil v Pragi shod staročeške stranke, ki je izjavila, da se ne udeleži deželnozborskih volitev. — Na nekaterih nemških krajih postavi krščansko-socialna stranka lastne kandidate za deželni zbor.

Štajarsko. Cesarskemu namestniku, markizu Bacquehemu, se te dni poklonijo slov. deželni poslanci in načelniki okrajnih zastopov. — Rektorjevega umeščenja na graškem vseučilišču se katoliško društvo »Karolina« ni smelo udeležiti. To je razžaljenje vseh katoličanov!

Koroško. Prevaljsko kat. delavsko društvo je imela dne 27. okt. dobro obiskan shod v Črni. — V celovski stolnici je te dni sv. misijon, ki ga vodijo štirje oo. dominikanci. — V Špitalu so ustanovili novo podružnico nepotrebne »Südmarke«.

Kranjsko. Danes teden se je v mestnem zboru ostro grajala malomarnost župana Grasellija. — Kranjska hranilnica je oni dan slavila 75letnico svojega obstanka ter več stotisoč gld. razdelila v dobrodelne namene; zlasti Nemcev ni pozabila. — V nedeljo je bil volilni shod v Metliki, Kamniku, v Št. Petru na Pivki in v Robu. Ta teden pa se vršijo volitve volilnih mož.

Primorsko. Dne 28. okt. je bil v Gorici občni zbor društva »Sloga«. Društvo je lahko ponosno na svoje delovanje in uspehe. Predsednik je zopet dr. A. Gregorič. — Goriški deželni šolski nadzornik, vitez Klodič, je oni dan praznoval 25letnico svojega nadzorstva. — Tržaško-koperski škof, dr. Glavina, so se vsled bolehnosti odpovedali svoji škofiji.

Hrvaško. Oni poslanci, ki so izstopili iz kluba stranke prava, so te dni začeli izdajati nov list »Hrvatsko Pravo«. — Iz zagrebskega vseučilišča je izključenih 16 dijakov, med temi 6 za vedno, ker so se udeležili zadnjih izgredov. — Ustanovila so je nova delavska stranka, ki hoče na Hrvaškem delavcem priboriti boljše stanje. Naj se varuje socialistov!

Ogersko. Grof Festetics, dosedanji poljedelski minister, je moral odstopiti. Mož je največ kriv, da je gosposka sbornica vsprejela proticerkvene postave. Novi poljedelski minister je postal poslanec Daranyi. — V terek se je poslanski zbornici pričela razprava o državnem proračunu. Prav gladko pa pri tem ne bode šlo, zato pa ima vlada te dni dovolj skrbi.

Vnanje države.

Rim. Oni dan je bilo 130 rusinskih romarjev z Gališkega pri sv. očetu. Poklonili so se papežu, ker je prav letos minolo 300 let, kar so se Rusini vrnili v naročje sv. cerkve. — Dne 25. novembra bode tajni konzistorij ali zbor kardinalov, v katerem bodo papež imenovali nove kardinale; dne 28. novembra bode pa javni konzistorij.

Italijansko. Ministerski predsednik, Crispi, se je ta teden posvetoval z ministri Blanc, Morenni, Sonnino in generalom Primarano o važnih vojaških rečeh. Med drugim hoče vlada število vojakov precej zvišati. Ljudij bi že bilo dovolj; ali denarja zato sila manjka.

Francosko. Novi ministerski predsednik se piše Bourgeois. On in njegovi tovariši so radikalci. V ponedeljek je izjavil med drugim v poslanski zbornici, da hoče ustreči mnogim gospodarskim in političnim zahtevam radikalcev in socijalistov. Ako se francosko ljudstvo ne bode spanietovalo, dobijo prihodnje ministerstvo bržčas socijalni demokratije v roke.

Nemško. Dne 4. novembra so v Potsdamu prisegli vojaški novinci vpricho cesarja Viljema, ki je nato v svojem govoru rekel, da je prva vojakova dolžnost pokorščina. — Dne 3. decembra ze snide državni zbor. — V gornje-slezijem okraju Plaz-Ribnik je zmagal pri volitvah Poljak Radmanski zoper nemškega katoličana Huene. Volilec so s tem pokazali, da jim narodnost ni deveta briga.

Rusko. Vlada je sklenila zvezo s Kitajci. Vsled tega dobijo Rusi Port Artur ob morskem zalivu Pečili. S tem si ondi prilastijo vso trgovino, in to jezi Angleže, ki pa si jeze ne morejo ohladiti, ker Francozi držé z Rusi. Da se Rus in Anglež pisano gledata, kaže to, da ruski zastopnik v Carigradu noče več podpirati angleškega v armenskem vprašanju.

Bolgarsko. Dne 31. oktobra je odprl knez Ferdinand narodno sobranje, ter v prestolnem govoru marsikaj omenil, kar hoče vlada doseči, le o popravoslavljenu sina Borisa nič ni omenil, kakor bi to mnogi radi. — Na dan obletnice smrti ruskega cesarja Aleksandra III. so po vseh cerkvah bile slovesne maše zadušnice.

Turško. Zadnje dni so Turki pobili v Erzerumu nad 50 kristijanov, v Beyruthu je mnogo mrtvih in ranjenih, v Bitlisu je 179 mrtvih, v Alepu so napali Turki celo evropske kristijane. Turška vlada pa laže med svet, da so povsod začeli rabuko Armenci. Bog vé, kdaj bo konec teh grozovitostij, ker sta si Rus in Anglež prišla navskriž!

Špansko. Mnogo tisoč in tisoč vojakov je vlada že poslala na otok Kuba strahovat ustašev. Koliko sto in sto tisočakov pa je že izdala! In zopet pošlje vlada te dni na Kubo 35 tisoč mož. Poleg tega pa pozove še večje število rezervnikov, kateri bodo morali v slučaju potrebe odriniti na Kubo.

Za poduk in kratek čas.

Slovinci na narodopisni razstavi v zlati Pragi.

VI.

Lepa je praška okolica in tudi dežela, kolikor sem se po njej vozil, mi je bila všeč. Vendar nekaj pogreša Slovenec povsod, naj se tudi čuti med slovanskimi brati doma; nikjer namreč ne vidiš toliko cerkvà in belih znamenj in križev, kakor pri nas po Slovenskem. Precej poznam Štajarsko, tudi po Koroškem, Kranjskem in Primorskem sem hodil, pa tu povsod po gričih se tako lepo podajo okolici bele cerkvice, da se ptujci zelo temu čudijo. Vozil sem se lani iz Serajeva v kopaljšče Iližje z arhimandritom I. M. in opatom I. O. iz Petervaradina in imenitno svetno gospodo, in ti, kadar so bili zvedeli od mene, da sem Slovenec, niso mogli prehvaliti tega, kako se jim je to lepo videlo, na Slovenskem na vsakem hribčku skoro cerkev. Tega sem tudi pogrešal na Češkem.

No, zato pa ima glavno mesto Češke, Praga, mnogo cerkev, od katerih so nekatere zares krasne in slovite. V Pragi je 47 katoliških cerkev in 23 kapelic, 25 samostanov, ena ruska cerkev, 3 protestanske bogomolnice in 10 sinagog ali židovskih zbirališč. Vseh teh, objubim,

porečeš, nisi obiskal! In tako je tudi bilo, ker trebalo bi zato več časa, kakor sem ga imel. Le nekaj najznamenitšega povem. Kdor je bil v Pragi, pa ne na Hradčinu, je kakor bi bil v Rimu, pa ne bi bil v Vatikanu ali v cerkvi sv. Petra. Naš Slovence je peljal na Hradčane njih dobri poznovavec g. župnik Ekert, in nam vse razkazal in po zgodovini razložil. Gredeč smo si ogledali veliko cerkev sv. Miklavža s kupolo, kjer so se ravno začele večernice ob 3. popoldan v soboto. Malo je bilo sicer ljudij, pa vsi skoro so prav lepo peli pri blagoslovu.

Hradčane leže proti večeru na malem hribu, s katerega lahko razgledaš celo mesto in lepo okolico. Lepo se podaja Veltava, ki mimo teče, in nehoté, kadar sem gledal mesto, okolico in srebropenečo Veltavo, sem se spomnil iz lanskega leta pogleda na Savo in Dunavo s stare trdnjave v Belem gradu, kjer so se tako viteško vojskovali naši pod vodstvom Janeza Hunjada in sv. Janeza Kapistrana leta 1456. in zdrobili moč turško z geslom: «Glejte križ Gospodov, bežite sovražne čete!» Kakor tamkaj doli v Srbiji, tako tukaj na Hradčinu so se mi vzbudila čustva veselja in žalosti; žalosti, če pomislimo na število nas Slovanov in nesrečno neslogo, zaradi katere nismo svoji. Kje so zdaj Nemanjići, slavni Dušani serbski, kje so Vaclavi in Karoli češki, zlata doba zgodovine? «Mru kraljevi, mru rodovi, In njih grobe trava krije», prav poje J. Fr. Gundulić. Pa tudi veselje me je navdajalo, ko sem gledal lepo mesto zlato Prago. Okako lepe, bogate, kraje je Bog odločil Slovanom!

Da bi se zopet vrnili tu na Češkem dnevi svetega Vaclava in slavnega Karola IV.! Da bi zopet Čehi tako skrbeli za pravo znanost in umetnost in napredek krščanski, kakor sta ta dva skrbela, in Češka bo prva med nami — sicer je že v enem oziru zdaj —, med Slovani avstrijskimi. Kdor gleda Hradčane, zlato Prago in njeno krasno okolico, ne bo se čudil, da je nemški učenjak Humboldt, ki je mnogo sveta prehodil, Prago prištel najlepšim mestom celega sveta. Ne samo lepo je tu, temveč znamenito in lahko rečem zgodovinsko najznamenitšjih mest cele Evrope. Gledaš li to, ali ono poslopje, vsako, da vsaki kamen tako rekoč ima skoro svojo zgodovino, zgodovino, večinoma s krvjo pisano! Da, ne samo češki narod, temveč vsi Slovani imamo tužno prošlost, katere je kriva naša prepirljivost, in celo v pregovoru znana slovanska nesloga v cerkvenem in političnem življenju. Zato pa so me tudi zadnji dan mojega bivanja v Pragi, ko sem obiskal krasno cerkev naših bratov nezedinjenih, navdajale razne misli, ko sem klečal pred lepima podobama sv. Cirila in Metoda! O da bi slišali ti glas skrbnega, za vse sveto in narodno reč vnetega sv. očeta Leva XIII!

Potem kraljevi dvorec na Hradčinah ne bo prazen, kakor je zdaj, temveč bode se v njem odločevala sodbina češkega naroda in se bo ž njega ospeševala blaginja vseh, ki spadajo pod češko krono. Lepo je namreč poslopje, ki se imenuje kraljevi dvorec. Tega je v tem obsegu založil Karol IV. l. 1333. na mestu, kjer so poprej stanovali češki knezi. Kralj Vaclav II. je obnovil od 1484-1502 in popravil ta dvorec. Nesrečni požar dne 2. junija 1541 je vse pokvaril. Zato je pa Ferdinand I. skrbel, da se zopet popravi. Cesar Rudolf II. od l. 1576-1611., ki je tu prebival, je vse olepšal. Kralj Matjaš je sicer skrbel za popravo in olepšavo kraljevega dvorca, ali se je preselil na Dunaj. Zadnji cesar, ki je tu prebival, se mi zdi, je bil cesar Ferdinand I., ki je umrl l. 1875. Bolj pa kakor kraljevi dvorec, bo gotovo zanimala bralce «Slov. Gosp.» krasna cerkev sv. Vida s svojimi znamenitostmi in dragocenostmi. O tem prihodnjic.

Smešnica. Na raztavi hvali pečar svoje peči, rekoč: «Tu vidite peč, pri kateri se prihrani polovica kurjave.» — Nato pa reče mož svoji ženki: «To pa ni slabo. Stara, kaj, če bi kupila dve? Prihraniva celo kurjavo.»

Razne stvari.

(Novega cesarskega namestnika,) markiza Bacquehema, so v Gradcu obiskali dne 31. okt. naš milostljivi knezoškof z dvema preč. stolnima korarjema.

(Milostlj. knezoškof) so darovali mariborski dijaški kuhinji 15 gld., za kar se v imenu mladine prespodobno zahvaljuje Odbor.

(Odbor avstrijskih škofov) se snide na Dunaju dne 19. nov. Predsedovali bodo praški kardinal grof Schönborn, in bode med drugim sklepno posvetovanje o novem katekizmu, ki izide na leto.

(Zlato sv. mašo) so na tihem obhajali v sredo, dne 30. oktobra t. l. preč. pospod Martin Stranjšak, častni kanonik, nadžupnik in dekan v Hočah. Še na mnogaja leta!

(Odborova seja.) Prihodnji torek 12. nov. ob ednajstih odborova seja duhovnega podpornega društva za lav. škofijo v konzist. pisarni. Predsednik.

(V Konjicah zbor!) »Katol. polit. društvo« priredi v nedeljo, dne 17. novembra t. l. ob treh popoldne zbor v Konjicah. Ne samo društveniki, tudi gostje so nam dobro došli! Odbor.

(Ob priliki proslave dvajsetletnice) akademičnega tehn. društva »Triglav« se je brala v ponedeljek, dne 4. novembra ob 8. uri zjutraj v cerkvi usmiljenih bratov v Gradcu sv. maša zadušnica za vse umrle bivše člane tega društva.

(Slov. politično in gospodarsko društvo v Ljutomeru) priredi dne 17. novembra 1895 svoj peti redni občni zbor s sledečim vspeedom: 1. Pozdrav predsednika. 2. O političnem položaju, govori deželni poslanec dr. Dečko. 3. O šolah, govori urednik Drag. Hribar. 4. O volitvah, govori g. dr. Fr. Rosina. 5. Slučajnosti. Shod se vrši pri g. I. Vavpotiču ob 3. uri popoldne. K mnogobrojni udeležbi vabi odbor.

(Odbor slov. akad. društva »Danice«) se je pri zadnji občni seji dne 29. oktobra 1895 sledeče sestavil: Predsednik: stud. iur. Valentin Levičnik, podpredsednik: stud. iur. Stefan Pregelj, tajnik: stud. iur. Fran Ilvar, blagajnik: stud. iur. Ivan Čapuder, knjižničar: stud. theol. Blaž Brdnik, arhivar: stud. iur. Pavel Valjavec.

(Pevsko društvo v Braslovčah) bode imelo v nedeljo, dne 17. novembra t. l. ob 4. uri popoldne svoj redni občni zbor v gostilnici g. I. Vrankoviča s sledečim vspeedom: 1. Pozdrav. 2. Zborovanje. 3. Vpisovanje novih udov. 4. Plačevanje letnine. 5. Volitev odbora in 6. nasveti. Vse prijatelje petja najuljudnejše vabi odbor.

(† Dr. Fr. Celestin.) V Zagrebu je pred tednom umrl bivši docent na vseučilišču profesor dr. Fr. Celestin, slovenski pisatelj in slovanski učenjak. Podpiral je rad slov. dobrodelne namene; tako je n. pr. vsako leto poslal mariborski dijaški kuhinji 5 gld. Svetila mu večna luč!

(Preskušnje za učiteljsko osposobljenje) se vršijo ta teden na mariborskem c. k. učiteljsku. Dela jih 20 kandidatov in kandidatinj.

(Kje so Rače?) Naše upravništvo je v soboto, dne 2. nov. dalo na pošto dopisnico z lepo pisanim naslovom: »N. N. P. Rače. Štajersko«, in včeraj dobi nazaj dopisnico, ki je hodila v Konjice, Radeče, samo

Rač ni našla. Upravništvo se bode seveda pritožilo v Gradcu pri poštнем ravnateljstvu. Kdor hoče med Slovenci služiti, mora naš jezik znati in spoštovati!

(Dr. Lueger ni potrjen) dunajskim županom. Zakaj ga grof Badeni ni priporočal svetlemu cesarju? Grof Badeni se je zbal naših in ogerskih židovskih liberalcev! Grof Badeni, kje je vodnica pravičnost?

(Spremembe pri vojaški duhovščini.) Č. g. Henrik Kranjec pride z Jožefovega mesta za župnika v Gradec. Vojaški kaplan z Gradcu je postal č. g. dr. Rajmund Miklavc, benediktinski duhovnik. Premešeni so č. gg. vojaški kaplani: dr. Luka Senjak iz Ljubljane v Zagreb, Anton Križik iz Gradca v Serajevo in Anton Bolkovič iz Serajeva v Zader.

(Za razstavljen vina) na praški narodopisni razstavi je dobila isterska vinarska zadruga diplomu in zlato svetinjo. Škoda, da naših štajarskih vin nihče ni ondi razstavil; kako dobro bi bilo, ko bi tudi češki kupci zdaj prišli po naše izvrstno vino!

(Wolfov slov.-nemški slovar) je dovršen s 23. sešitkom, ki smo ga oni dan dobili. Slava pokojnemu ljubljanskemu knezoškofu A. Al. Wolfu, na katerega troške je ljubljansko knezoškofijstvo to velevažno delo izdalo! Slava pa tudi g. uredniku, profesorju M. Pleteršniku, našemu rojaku!

(Dijaški kuhinji) v Mariboru so darovali p. n. gg. stolni prošt lg. Orožen, župnik Franc Hrastelj po 10 gld.; slavno posojilnica v Ljutomeru 20 gld.; župnik Fr. Heber 3 gld.; dva neimenovana 2 gld

(Društvo »Dijaska kuhinja« v Ptuj) ima letno zborovanje dne 11. novembra ob dveh popoldne; ako bi pa bilo tedaj premalo število udov, vršilo se bo zborovanje tisti dan ob štirih popoldne pri vsakem številu udeležencev.

(Posojilnica v Brežcah), katera je imela v 10 mesecih 181.619 gld. 68 kr. prometa, se preseli v lastno hišo »Narodni dom« (Hotel Klembas) z dnem 1. novembra.

(Izvrstno trgateg) je imel letos g. Franc Mlakar, veleposestnik v Hošnjici pri Slov. Bistrici. Na petih oralih vinograda je pridelal 80 polovnjakov dobrega belega mošta in na vrh še 5 polovnjakov črnine. Pridno in umno delo vinograda se kmetu dobro izplača.

(Nova bolnišnica.) Konjiški oddelek »društva rudečega križa« stavi na Prevratu blizu Konjic novo bolnišnico. Za časa vojske bodo se v to bolnišnico vsprejemali ranjeni vojaki, v mirnih časih pa siromaki.

(Na mesečni sejem) v Mariboru dne 4. nov. so prignali 2 konja, 3 bike, 362 volov, 539 krav in 179 telet. Prišlo je mnogo kupcev. Cena živim rejenim volom 30—34 gld. za 100 kg.

(Cena moštu v Framu). Pri dražbi cerkvenega mošta v Framu je stal polovnjak mošta brez posode 46 gld. 40 kr. do 59 gld. 20 kr. Cena bi pa bila višja, toda ni bilo nič ptujih kupcev.

(Plazovi). Vsled zadnjega deževja so plazovi deželno cesto od Zidanega mosta do Sevnice na dveh krajih zasuli. Nekemu posestniku v razborski fari pa je plaz zasul kar celo gospodarsko poslopje.

(Nesrečo) sta imela dne 27. okt. dva plovca pri Zidanem mostu s svojim plovom. Zadelata sta z njim ob most, in tako jima ga je razbilo. Eden je utonil v deročih valovih, drugi pa je plaval na nekaterih tramih dve ure daleč blizu do Sevnice, kjer so ga Šmarčani rešili.

(Zapriseženje novakov) se je slovesno vršilo na praznik vseh Svetnikov v Mariboru. Č. g. vojaški kaplan Jakob Tajek je bral pri konjiški kosarni ob 9. uri sv. mašo in imel nemško in slovensko pridigo, in nato je priseglo nad 600 vojaških novincev zvestobo svetlemu cesarju.

(V Loki pri Zidanem mostu) razsaja huda griža. Pobira neusmiljeno stare in mlade. Dan na dan poje mrtvaški zvon. Pomrlo jih je že mnogo.

(Duhovniške spremembe.) Premesčena sta čč. gg. kaplana: Jernej Pernat od Sv. Jurija ob Ščavnici k Veliki Nedelji in Matija Škorjanc iz Vitanja v Laporje. Laponski č. g. kaplan, Karol Wenig, stopi vsled boleznj v začasni pokoj.

(Priporočba.) Zavarovanja vseh vrst pr »Unio Catolica«, Gradec, Radecki-jeva cesta štv. 1. Zastopniki na deželi se želijo.

Loterijne številke.

Gradec 2. novembra 1895	87, 74, 79, 77, 41
Dunaj	41, 67, 70, 18, 87

Hennebergova svila

14-16

— edino le pristna, če se naroči naravnoč pri mojih tovarnah — črna, bela in barvana, m. od 35 kr. do 14 gld. 65 kr. — gladka, rižasta, karirana, pisana, damast itd. (blizo 240 razl. baž in 2000 razl. barv, obrazcev itd.). Poštne in carine prosto na dom. Vzorec obratno. Pošta v Švico se plača po dvoje.

Tovarne za svilo **G. Henneberg** (c. in kr. dv. lif.), Zürich.

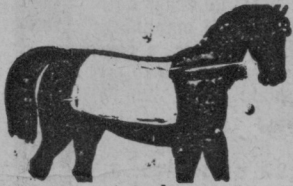
Dražba cerkv. vina.

V četrtek, dne 14. novembra bo dražba cerkvenega vina letošnjega pridelka, in sicer ob 10. dopoldne v kleti farne cerkve, ob 2. popoldne v kleti podružnice Sv. Janeza v Gorenjem.

Cerkv. predstojništvo Sv. Martina na Paki dne 4. novembra 1895.

Proti mrazu in mokroti

varujejo edino moje preslavne **oficirske konjske odeje,**

ki so od mnogih važnih oseb, gospodarjev, posestnikov, oskrbnikov in jahaliških ravnateljjev priznane kot tople, trpežne, močne, torej gotovo kot najboljše konjske odeje. Moje oficirske konjske odeje so zelo gibene, torej se lahko rabijo za tople posteljne odeje. So zelo velike, z živahnimi rižami in obrobi in stane sorta A gld. 1'60, sorta B gld. 2'—

Rmenokosmate fjakarske odeje s 6 raznimi rižami in obrobi, dovolj dolge in široke gld. 2'50, dvojne, močne in debele, zelo fine gld. 3'— komad. — Pošilja se z jamstvom proti povzetju. Kar ne ugaja, se znesek vrne.

Edino se naročajo:

M. Rundbakin, Dunaj,
Glockengasse 2.

Bogato ilustrovani ceniki se vsaki pošiljavi zastoj priložijo. 1-10

Služba cerkovnika

pri fari Sv. Petra in Pavla v Ptujju se lahko takoj nastopi. Prosilci, samci, naj se oglasijo osebno. Dohodki so dobri. 1-2

Zobozdravniško naznanilo.

Dr. J. Riebl

ordinira vsaki dan za zobobolne od 9—12. ure dopoldne in od 2—5. ure popoldne v lastni hiši

vrtni ulice (Gartengasse) štv. 9 v Celji.

Ustavlja umetne zobe in zobovje z zlato, kavčuk ali platino podlogo brez vsakih bolečin in garantuje za najpopolnejo izvršitev, enako najboljšim dunajskim ali graškim delom. To zobovje ne ovira čisto nič zvečenja ali govorjenja. Manjkajoče zobne-krone namesti z zlatim ali email kronami; plombovanje zob in vse zobne operacije izvrši brez bolečin in priskrbi za plombo najboljša sredstva, za katerih trpežnost garantuje. 6-8

Dražba cerkv. vina.

Na Martinovo, dne 11. novembra t. l. se bo ob 10. uri predpoldan na Hlapju v cerkveni kleti Sv. Jakoba 14 polovnjakov pozno nabranega izvrstnega vina po dražbi prodajalo.

2-2

Cerkveno predstojništvo.

Posestvo

z novozidano hišo in gospodarskim poslopjem, 7 oralov gozda, 2 oralna travnikov in sadunosnika, 2 oralna njiv, se po ceni prodaja. Več pové upravništvo tega lista. 2-3

Lepo izbrano kokošje perje za blazine, kilo à 30 kr.; lepo belo izbrano račje perje za gornje blazine, kilo à 1 gld. 80 kr., prodaja na vsako pošto in železniško postajo

Jožef Sedminek,

trgovec s perutnino

na Pesnici pri Mariboru. 1-2

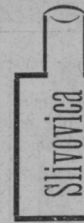
V najem

se odda po nizki ceni hiša, obstoječa iz dveh sob, kuhinje, obokane kleti in drugih shramb; vrhu tega živinski in svinjski hlevi in zemljišča, kolikor se želi. Hiša se nahaja četrta ure od trga in je posebno sposobna za malo prodajalnico in gostilno. Več se poizvé pri upravništvo „Slov. Gosp.“ 2-3

Domača slivovica.

se vsem trgovcem in gostilničarjem priporoča, naj bi naročili vsak najmanj 100 litrov za 55 fl. Kateri 500 litrov naroči, dobi 5% rabat.

Pošilja Anton Stefanciosa pri Sv. Florijanu, pošta Rogatec, Spodnje Štajarsko. 2-5

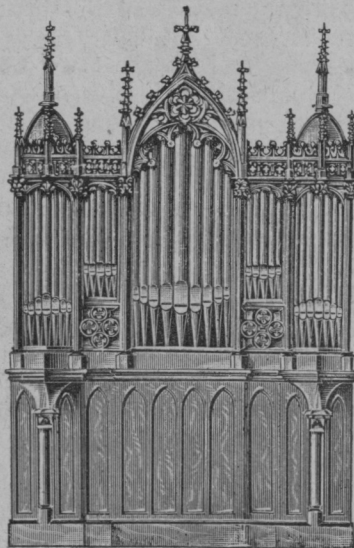

Učenec, slovenskega in nemškega jezika zmožen, iz boljše hiše, s primerno omiko, sprejme se takoj v trgovino mešanega blaga. Več pové upravništvo tega lista. 2-3

Jožef Brandl,

orgljarski mojster v Mariboru

Schmiderer-jeve ulice štev. 3.,

priporočuje se p. n. čast. duhovščini in spošt. cerkvenim predstojništvom za izdelovanje orgelj vsake velikosti, z vsemi v orgljarstvu iznajdenimi novostmi. Poraba sapnikov na stoške in najbolj potrjenega cevopnevmatičnega sestava (Röhrenpneumatik), ki natančno deluje, piščalke se točno glasijo ter se lahko igra.

Povravnavanje klavijatur ni potrebno, zaklopki ne obvisé, kakor se pri drugih sistemih lahko zgodi. Pri večjih orgljah so tastature registrov, kolektiv-stopalniki, ki drug drugega odprejo ter pnevmatične gumbice na lahko cele vrste registrov od- in zapró, ter oলেখকীজো igranje.

Upirajoč se na mnogoletne skušnje v vsem področju orgljarstva, katere sem si pridobil v večjih izdelovalnicah na Avstrijskem in Nemškem, morem ustreči vsem zahtevam. Poročila o novih orgljah in popravljenih so vedno pri rokah.

Vestna izpeljava, večletno jamstvo ter skromna cena se zagotovi. 8-10

Oelz-ova kava,

je najmočnejša in najzdravejša primes h kavi. Dobiva se v vsaki prodajalnici.

Služba občinskega zdravnika.

Na **Bizeljskem** pri **Brežicah** se odda služba občinskega zdravnika. S to službo ima ta letne plače **700 gld.**, prosto stanovanje in plačilo za ogledovanje mrličev, ki utegne znašati do **100 gld.** Tudi ima obilno priložnosti, da si z izvrševanjem zasebne prakse mnogo zasluži. Prošnjiki naj svoje prošnje pošljejo do **dne 1. decembra** 1895 občinskemu uradu. Oni pa, ki so zmožni slovenskega ali kakega družega slovanskega jezika, imajo prednost.

Občinski urad Bizeljsko, dne 1. novembra 1895.

Občinski predstojnik:

Fr. Balon.

1-3

Bazglas.

Posojilnica v Mariboru podeli za šolsko leto 1895/1896 iz ustanove rajnega gospoda **Franca Rapoca**, visokošolcem osem štipendij v znesku po 150 gld.

Pravico do teh štipendij imajo dijaki slovenske narodnosti, posebno iz Mariborskega in Šoštanjkega okraja in tudi taki, ki se po dovršenih naukih pripravljajo za stroge skušnje v dosego doktorata.

Prošnje za štipendije, obložene s krstnimi listi, spričevali uboštva, spričevali o skušnjah in z indeksi vložé naj se pri „Posojilnici v Mariboru“ do **20. novembra** t. l.

V prošnji naj se tudi omeni, vživati-že prosilec od drugod kako podporo in v katerem znesku.

V Mariboru, dne 2. novembra 1895.

IVAN SCHINDLER
Izdelovavec strojev in naprav
izdelal in poslal na svetovno razstavo v
Košci in do najpriladnejše plačilne pogoje
STROJEVE: SPRAVE: ORODJE: VSEKE VRSTE
ZA KMETIJSKE OBERTNIJSKE IN POMISNE NAMEMBE
Katalog v pisarni in v vsaki od 2500 razpisnih listov nastoj.
Popravila na prostem in v hišah in najprimernejšo izpolnijo.
Oglede storijo povsem brezplačno in brez plačila.
Naj se pisat na: **IVANA SCHINDLER**
Izdelovavec strojev
v Himošnem pri Dolasju.

Ign. Hladnikovi cerkveni napevi za mešan zbor:

15 Obhajilnih pesmi op. 14. (četrti natis) 50 kr., 20 Marijinih op. 15. (tretji natis) 60 kr., Pet Tantumergo in pet mašnih pesem op. 17. (drugi nat.) 40 kr., Čvetero Božičnih za šolo, zbor in org. (drugi natis) 40 kr. **Alleluja!** 4 Velikonočni napevi, Regina coeli in Te Deum laudamus 60 kr.
(Prvi štiri zvezki skupaj gld. 1.50, vseh pet pa gld. 1.80). Dobé se pri skladatelju v **Novomestu**. (Dolenjsko.) 3-3

Najboljše molitvenike

v slovenskem in nemškem jeziku, različno vezane, svilenat papir v 80 barvah, bliščec papir eno- in dvobarven, zlat papir gladek in stiskan, cvetlični listi in drugi deli umetnih cvetlic, manchete za cvetlice in papir s čipkami priporoča na izbiro po nizki ceni 29-37

Andrej Platzer,
(prej Edv. Ferlinc)
gosposke ulice št. 3,
v Mariboru.

Jožef Krenn

K Sv.

Maribor, grajski trg št. 1.

Juriju.

P. n.

S tem prijazno naznanjam, da sem z današnjim dnevom na tukajšnjem trgu, **grajske ulice št. 1.** v hiši gosp. **Karola Pachner-ja** popolnoma založeno štacuno

z modnim, suknenim in običajnim blagom

odprl.

V zvezi s prvimi tovarniškimi tvrdkami teh vrst mi je mogoče, velespoštovanim kupcem **vedno najboljše** po **najnižji ceni** ponuditi, in zmirom bode moja posebna naloga, da postrežem svojim p. n. kupcem z dobrim blagom najceneje in solidno.

Imam zaloge platnenih in damastnih tkanin, zatorej mi je mogoče, spoštovanim kupcem tudi s temi robami **najboljše kakovosti** najceneje postreči.

Prosim, blagovolite me s svojim obiskom počastiti, vsak čas si bom prizadeval, da bom izkazano mi zaupanje opravičil in stalno ohranil.

V Mariboru, dne 22. aprila 1895.

Z velespoštovanjem

Jožef Krenn.

5